

Kezek

[2011. március]

Amikor friss menyecske lettem, anyósom nem győzött eleget csodálkozni meg szörnyülködni:

– Milyen kicsi, finom kezéd van! – Rádásul a kesztyűmet, amit leánykoromban szoktam volt viselni, körbehordozta az egész szomszédságban. – Nézzétek csak ezt a kesztyűt! Mintha egy babáé volna! Hogy fognak ezek a kezek dolgozni?

A szomszédasszonyok sóhajtozva-nevetgélve vizsgálgatták a kesztyűket.

– Mit aggódsz – csitítgatták anyósomat –, a te menyed ellenben egy igazi szépség!

– Hah, szépség! Kit érdekel a szépsége? – vágott vissza gúnyosan anyósom. – Nekünk dolgos kezekre van szükségünk!

Hatalmas udvarban laktunk; az apró házak előtt lócák voltak kirakva, az asszonyok kora tavasztól késő őszig ott főztek, mosták és ványolták a gyapjút, szőtték a takaróikat, foltozgattak, kötögettek, és egyáltalán, ott csináltak mindent, mindenki szeme láttára. És valahogy mindig találtak valami ürügyet, hogy odajöhessenek a mi lócánkhoz, és megbámulhassák, ahogyan anyósom mellett dolgozom, vágom a krumplit, aprítom a zöldségeket.

– Ó, Istenem – sóhajtozták –, micsoda gyönyörű kezek! Mintha nem is lennének igaziak! Kár lenne tönkretenni őket.

– A munka nem tesz kárt soha semmiben – zsémbelt nekik anyósom.

Egyszer beállított egy kurd nő az udvarunkba, juhjoghurtot hozott. Nem volt szép nő: bozontos szemöldöke és durva, kirepedezett keze volt.

– Vardukh – szólta Petrosz bácsi, az anyósom fivére –, bezzeg ha ő lenne a menyed, egy szempillantás alatt elvégezne minden munkát!

Anyósom csöndben maradt, nem helyeselt, de nem is ellenkezett.

Petrosz bácsi bizonyára tréfálkozott, én mégis képtelen voltam megállni sírás nélkül mindezt, és hosszan zokogtam a fásszínben.

Eltelt egy év, és nekem gyermekem született. Egyszer az asztal körül ettünk éppen, anyósom egy adag fasírtot és sült padlizsánt rakott a tányéromra. Mind megettem, és szerettem volna még, de zavarban voltam. Végül csak megembereltem magam, s kinyújtottam a villámat az asztal közepén álló fasírtos tál felé.

– Maralo! – kiáltott fel az anyósom.

Összezavarodva kaptam vissza a kezem. Mindenki döbbenten bámult, előbb rám, aztán anyósomra. Elvörösödtem.

– Maralo – ismételte meg anyósom nyugodtabban, de azért még mindig izgatottan. – A kezeid nagyobbak tűnnek.

Most mindenki a kezemet vizslatta.

– Való igaz – mondta mintha vidáman az apósom –, sokkal nagyobbak látszanak, ugye, Vardukh?

Anyósom felállt, a ruhásszekrényhez ment, és az én híres kesztyűmmel tért vissza.

– Gyerünk, vedd fel! – mondta.

A bal kezem úgy-ahogy belefért a kesztyűbe, de a jobb... a jobb kesztyű finom csipkéje megfeszült és elszakadt.

– Erre a darab kenyérre esküszöm! – kiáltott fel anyósom diadalmasan. – Tényleg megnőttek!

Apósom boldogan lapogatta a hátamat.

– Valóban, kopogd le fára! Igyunk valamit ennek örömeire, Vardukh?

Aztán határozott léptekkel a pincébe ment, és felhozott egy palack vörös bort.

– Az én menyemre, hogy végre emberi keze legyen! – szónokolta poharát emelve.

Koccintottunk, kiittuk a bort, és én annyira jól éreztem magam.

Telt-múlt az idő. Már régen nem abban az egykori udvarban lakunk, hanem egy új négyemeletes házban. Négy gyerekem van, meg jó néhány unokám. De a „babás” kesztyűmet, mely oly sok bánatot okozott anyósomnak, s mely jókedvre derítette a szomszédságot, ereklyeként őrzöm. A kezeim durvák lettek, az

ízületek megduzzadtak, immár a manikűr és a krémek sem segítenek...

– Munkáskezékké lettek – vetette a szememre egyszer idős anyám. – Legalább tegyél rájuk egy kis glicerint.

Én azonban elégedett vagyok a kezeimmel, még ha olykor el is kell rejtenem őket mások szeme elől. Mihez is kezdenék nélkülük ebben a nagy családban?

Minden reggel papíron tervezem meg a kezek munkáját. Egyik munkát végzem a másik után. Mi más tehetnék? Na és aztán? Valami egyebet?

Olykor, miközben a padlót súrolom, vagy a port törölgetem a bútorokról, megállok a megboldogult anyósom fényképe előtt, és megmutatom neki a kezeimet.

– Nézd – mondom csöndesen –, látod, mi lett a kezeimből? Egy dolgozó nő kezeivé váltak immár! De te, lévén annyira patriarchális gondolkodású, s a hagyományok által megbabonázott, hogy még ha jómódú voltál is, sosem tartottad érdemesnek jegygyűrűt húzni az ifjú menyed ujjára, még egy egészen egyszerűt sem... Talán most majd méltónak fogsz tartani erre?

Anyósom csöndben marad; a monológom hosszú percekig eltart. A kezemben portörölő, a tálalótól a lemezjátészó felé haladok, onnan a könyvespolcok felé, feledve a régi, oly jellegzetesen női sértést, és azt is, hogy a kis sérülések gyógyulásához hosszú idő kell, a nagy és mély sebekkel egyetemben...

– Gyorsabban, gyorsabban – ösztökélem kezeimet –, még lelkesebben!

Aztán gratulálok magamnak: – Ez igen, ügyes!

Végül is valakinek meg kell dicsérnie őket, nemde?

KALI KINGA fordítása

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Elda Grin

Látó Szépirodalmi Folyóirat